

LSHDB

SynHør-bladet

25. årgang

Nr 5 - 2016

Forbundsstyret 2016 - 2018

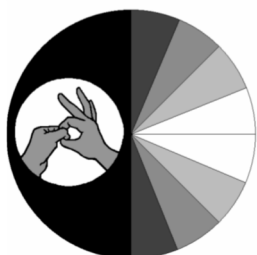
Fra venstre øverst: Hege Beathe Dahlen, styremedlem og Odd Paulsen, varamedlem.

Fra venstre nederst: Åshild Johansen, forbundsleder, Sissel Haavik Markhus, varamedlem, Birgit (Bibbi) Hagerupsen, styremedlem, Kari Kristine Engan, styremedlem og John Sandell, styremedlem

**Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde
(LSHDB)**

Innhold

Styrets hjørne	3	3 paralympics gull med Usher syndrom	13
Landsmøteprotokoll	4	Endelig er vi blitt hørt!	
Vedlegg til protokollen	7	4 års kamp er endelig over	14
Kraftige reaksjoner på tolkeplaner	8	LSHDBs sommertreff i Lofoten	16
NAV raserer tolketjenesten	11	Europeisk konferanse og Nordisk dag om Døvblindhet 2017	17
Å snakke diktat - Offside	11	DBNSK, samarbeidsmøte den 7.—9. oktober 2017	17
LSHDB Midt-Norge/ Nordlands høsttur	12	Fyrstekake og store muffins	18

LSHDB

Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde

Leder: Åshild Johansen
Tlf: 402 34 452
E-post: aashild.lovise@ebnett.no

Nestleder: Kari Kristine Engan
Tlf: 72 88 94 01
E-post: ka-k-eng@online.no

Styremedlem: Bibbi Hagerupsen
Tlf: 960 46 065
E-post: bibbih@online.no

Styremedlem: John Sandell
Tlf: 915 45 424
E-post: johnsandell44@gmail.com

Styremedlem: Hege Dahlen
Tlf: 970 01 093
E-post: hege.beathe.dahlen@gmail.com

1. varamedlem: Odd Paulsen

2. varamedlem: Sissel H. Markhus

Syn-Hør-bladet
Redaktør: Erik Olav Johansen
SMS. 402 34 454
E-post: erik@lshdb.no

ADRESSE:

LSHDB
Skippergata 33
0154 Oslo

E-post: kontor@lshdb.no
Internett: www.lshdb.no
Tlf: 22 41 34 24
Mobil: 95 94 93 57

Daglig leder: Karin Andvig

Kontoret er åpent annenhver onsdag, torsdag og fredag.
Kontoret ligger i 5. etasje.

Trykk: Rycon AS

Opplag: 330

Styrets hjørne

Foto:
Synnøve Sorthe

Av Bibbi Hagerupsen, styremedlem

Kjære medlemmer og lesere!

Nå er det min tur til å skrive noen ord i styrets hjørne. Jeg tar gjerne pennen fatt og skriver noen ord her i bladet. Dette er en omskrivning av Styrets hjørne etter den gode nyheten.

Onsdag kveld den 5. oktober satt jeg i sofaen min og surfet som vanlig på mobiltelefonen min. På Facebook, et populært sosialt media for tiden, kom jeg over et innlegg der mine venner delte; Budsjettlekkasje – døvblinde får 18,3 millioner kroner til tolk og ledsager.

Hva, tenkte jeg, og åpnet artikkelen i Nettavisen. Der og da ble jeg tatt på senga da jeg leste artikkelen om at døvblinde får 18,3 millioner til tolk- og ledsager.

Vi får altså bruke tolk til praktisk bistand, såsom fysiske aktiviteter, sosiale aktiviteter og lignende. Jeg tenker

at det må være en spøk!

På selve torsdagen den 7. oktober, der Statsbudsjettet 2017 ble lagt fram, ble det virkelig bekreftet at vi endelig har fått gjennomslag på vår kamp angående rettigheter for tolk og ledsager.

Det står også at tolketjenestene skal bli styrket, og at de 18,3 millionene gis til døvblinde som bruker tolk/ ledsager.

Det var en stor og gledelig nyhet for alle døvblinde i Norge!!!

Endelig er vi blitt hørt etter 4 års kamp mot regjeringen. Etter at det nye rundskrivet kom i 2012, ble det som et rent mareritt for døvblinde. De risikerte å miste rettighetene til tolk/ledsager i dagliglivets gjøremål.

Selv om statsbudsjettet for 2017 ikke er vedtatt før i desember 2016, tar vi likevel sjansen og roper: ENDELIG!!!

Vi takker arbeidsministeren Anniken Hauglie og regjeringen for å ha hørt på oss døvblinde, og etter 4 års kamp kan vi endelig puste lettet ut.

Men uansett må vi følge med på at det blir ivaretatt, og at Nav følger det regjeringen foreslår.

Gratulerer til landets døvblinde og kombinert syns- og hørselshemmede!!!!

Vennlig hilsen
Bibbi Hagerupsen
Styremedlem

Blogg: prouddeafblind.blogg.no

Landsmøteprotokoll

PROTOKOLL FOR LANDSMØTET I LANDSFORBUNDET FOR KOMBINERT SYNS- OG HØRSELS- HEMMEDE (LSHDB)

28. juni 2016

Sted: Scandic Fornebu, Oslo

Tid: kl. 10:00 -12:58

Forbundsleder Åshild Johansen åpnet landsmøtet med å ønske alle hjertelig velkommen. Deretter ble medlemmer som er gått bort siden forrige landsmøte, minnet med ett minutts stillhet.

Sak 1:

Navneopprop og fastsettelse av stemmeberettigede

Ifølge navneopprop var 22 stemmeberettigede til stede.

Sak 2 Valg av:

a) møteleder: Kjell-Henrik Hendrichs, foreslått av styret.

b) referent(-er): Karin Andvig og Kari Kristine Engan, foreslått av forbundsleder.

c) 2 protokollunderskrivere: Ester Heidrun Berg Solheim, foreslått av Ester Heidrun Berg Solheim, og Synnøve Nordeng, foreslått av Synnøve Nordeng.

d) tellekorps: Nora Nordeng, foreslått av Kari K. Engan. Møtet mente en person var nok til å telle de 22 stemmeberettigede.

Vedtak: Alle ble valgt ved akklamsjon

Sak 3 Godkiening av innkalling til landsmøtet

Møteleder leste vedtektenes paragraf som omhandler landsmøtet. Innkalling med tid og sted skal skje minimum 4 måneder før møtet holdes. Innkallingen ble kunngjort i medlemsbladets februarnummer.

Vedtak: Innkalling enstemmig godkjent.

Sak 4 Godkiening av dagsorden

Møteleder leste programmet. Ester Heidrun Berg Solheim lurte på om landsmøtet måtte være ferdig kl. 13. Det ble avkreftet. Møterommet var bestilt til kl. 16:30.

Vedtak: Den utsendte dagsordenen enstemmig godkjent.

Sak 5 Godkiening av saklisten

Saklisten, som var sendt møtedeltakerne, ble lest i sin helhet. Ester Heidrun Berg Solheim ba om at sak 9 «Innkommne saker» a) forslag til endring av vedtekter ble byttet med b) innmeldt sak fra Ester Heidrun Berg Solheim.

Vedtak: Saklisten med endring ble enstemmig godkjent'

Sak 6 Godkiening av forretningsorden

Møteleder foreslo at landsmøtet gjennomføres etter vanlig møteskikk slik det er blitt gjort tidligere.

Vedtak: Møteleders forslag enstemmig godkjent.

Sak 7 Årsberetning 2015 for forbundet

Årsberetningen var sendt møtedeltakerne til rett tid. Møteleder leste overskriftene. Ester Heidrun Berg Solheim bemerket at siste del av årsberetningen manglet. Karin Andvig beklaget at det hade skjedd.

Synnøve Nordeng bemerket at det kunne være positivt med et eget avsnitt om interessepolitisk arbeid. Styret tar dette med i videre arbeid.

Vedtak: Årsberetning 2015 enstemmig godkjent med forsikring om at siste del blir sendt ut så snart som mulig.

Sak 8 Årsregnskap med revisjonsberetning 2015 for forbundet.

Både årsregnskap og revisjonsberetning var sendt deltakerne. Møteleder leste konklusjonen i revisjonsberetningen. Videre refererte han nøkkeltall i årsregnskapet.

Ester Heidrun Berg Solheim ønsket et mer detaljert regnskap i forbindelse med lønnskostnader, møtevirksomhet, likepersonsarbeid og informasjonsvirksomhet. Kari K. Engan forklarte hvilke kostnader som var innbefattet i de ulike postene.

Ester Heidrun Berg Solheim yret ønske om at disse postene spesifiseres til neste år.

Karin Andvig ba medlemmer som er interessert i et mer spesifisert regnskap, tar kontakt med kontoret.

Vedtak: Årsregnskap enstemmig godkjent.

Sak 9 Innkomne saker til behandling

a) Innmeldt sak fra Ester Heidrun Berg Solheim. Hun ønsker en diskusjon rundt muligheten til at seende og hørende også kan bli ordinære medlemmer. Dette for å øke medlemsmassen og få flere ressurser inn i organisasjonen. Kari K. Engan og Karin Andvig sa at en slik endring kan få fatale konsekvenser i forbindelse med tilskudd fra det offentlige da deres tilskudd er basert på at LSHDB er drevet av og for døvblinde.

Engan opplyste at i LSHDB's medlemstall som danner grunnlag for offentlige tilskudd, medregnes også støtte-medlemmer, dvs. ektefelle, samboer og/ eller barn som er bosatt på samme adresse som ordinære medlemmer.

En livlig diskusjon fulgte. Ytringer som fremkom: «forstår forslaget om å øke medlemstallet». «Svært viktig at LSHDB skal være av og for døvblinde». Hvis personer ønsker å bidra, gjør de dette uten å være ordinært medlem.

b) Forslag fra styret om endring av vedtekter.

Møteleder informerte om at vedtekts-Endringer krever 2/3 flertall. Nytt navneoppdrag viste at 22 stemmeberettigede var tilstede.

Forslag 1: § 4 Landsmøte, avsnitt «Stemmerett», 3. setning: «Foreldre/ pårørende til ordinært medlem som ikke har fylt 16 år, kan...» må endres til: Foreldre/ pårørende til ordinært medlem som ikke har fylt 15 år, kan...»

Ester Heidrun Berg Solheim lurte på hvorfor gruppen fra 17-18 år ikke var kommentert. Synnøve Nordeng sa at den ikke trengtes å bli nevnt da det gjaldt gruppen ungdommer fra alderen 15 år og oppover.

Forslag 2: § 9 Distriktslag: 2. setning: «Representantskapsmøtet godkjenner distriktsinndelingen og vedtektene for distriktslag».

Foreslås endret til: «Landsmøtet eller representantskapsmøtet godkjenner distriktsinndelingen og vedtektene for distriktslaget».

Forslag 3: § 3 Medlemskap, avsnitt om Støttemedlemmer: «Barn under 18 år kan være støttemedlemmer (regnes som familiemedlemmer....).

Foreslås endret til:

«Barn under 18 år kan være støttemedlemmer (regnes som familiemedlemmer...). Her ble det en diskusjon rundt det å ha en tredje kategori i vedtektene som heter familiemedlemmer. Kari K. Engan og Karin Andvig sa at dette ble praktisert i vår rapportering til myndighetene da familiemedlemmer regnes med i forbindelse med tilskudd til organisasjonen.

Styret planlegger å revidere vedtektene og legger fram forslag til nye vedtekter på representantskapsmøtet 2017 og landsmøtet 2018.

Vedtak: De tre vedtektsendringene ble

enstemmig vedtatt.

Sak 10 Arbeidsprogram for 2016-18

Arbeidsprogram for 2014 - 16 og forslag til nytt arbeidsprogram for 2016 – 2018 var utsendt på forhånd.

Møteleder leste opp styrets forslag til nytt arbeidsprogram samt det gamle arbeidsprogrammet. Karin Andvig forklarte hvorfor styret fortsatt ønsker å ha fokus på kun to hovedområder. Ester Heidrun Berg Solheim la fram forslag om å motivere medlemmene til å ta FFOs brukermedvirkningskurs modul 1, 2 og 3. Da kan medlemmer ta verv som brukermedvirkere.

Synnøve Nordeng ba om to endringer: Istedenfor tolketjenesten bør det stå tolk/ ledsagertjenesten. Det gode samarbeidet med andre brukerorganisasjoner... bør det stå: brukerorganisasjoner for funksjonshemmede. Hun mente også at vi på sikt bør finne et annet ord for bruker.

Møteleder mente det ikke var mulig å få til forslag med bra norsk uten å ha en redaksjonskomitè ved neste landsmøte.

Vedtak: Arbeidsprogrammet 2016—2018 enstemmig godkjent. Forslagene fra Berg Solheim og Nordeng legges ved protokollen.

Sak 11 Budsjett for 2016

Møteleder refererte hovedtallene i budsjettet. Kari K. Engan forklarte at det er meget vanskelig å lage budsjett, da vi i utgangspunktet ikke vet hvor mange som kommer til de forskjellige arrangementene. Dette blir enda vanskeligere hvis de ulike kostnadstypene under hver hovedpost må spesifiseres.

Tallene for «Lønnskostnader» og «Likepersonsarbeid» ble ytterligere kommentert.

Vedtak: Budsjettet enstemmig godkjent.

Sak 12 Valg

Møteleder leste opp valgkomiteens innstilling:

Forbundsleder; Åshild Johansen, gjenvalg for 2 år

Nestleder: Kari K. Engan, gjenvalg for 4 år

Styremedlem John Sandell, gjenvalg for 4 år

1. varamedlem; Odd Paulsen, gjenvalg for 2 år

2. varamedlem; Sissel Markhus, gjenvalg for 2 år

Ester Heidrun Berg Solheim ba om at «Nestleder» endres til «Styremedlem» da det er styret som velger nestleder.

Møteleder spurte om noen ønsket skriftlig valg. Ester Heidrun Berg Solheim ønsket det. Det ble litt diskusjon rundt dette, da det ikke var motkandidater og flere medlemmer ikke forsto hvorfor det da skulle være hemmelig valg. Møteleder viste til forretningsorden og reglene møtet allerede hadde blitt enige om, i dette er også at hvis et medlem ønsker hemmelig valg, skal dette etterkommes.

Det ble foretatt skriftlig valg på forbundsleder. Resten ble valgt ved akklamasjon.

Sentralstyrets sammensetning til landsmøtet i 2018:

Forbundsleder Åshild Johansen, gjenvalgt for 2 år med 19 stemmer og 3 blanke

Styremedlem Kari Kristine Engan, gjenvalgt for 4 år

Styremedlem John Sandell, gjenvalgt for 4 år

Styremedlem Hege B. Dahlen, ikke på valg, 2 år igjen

Styremedlem Birgit E. Hagerupsen, ikke på valg, 2 år igjen

1. varamedlem Odd Paulsen, gjenvalgt for 2 år

2. varamedlem Sissel H. Markhus, gjenvalgt for 2 år

Andre valg: autorisert revisor for 2 år.

Valgkomiteen hadde ikke forslag på revisor. Kari K. Engan foreslo at landsmøtet gir styret fullmakt til å velge revisor. Det fremkom kommentarer om revisjonskostnader og uforståelig språk i revisjonsberetninger.

Vedtak: Styret velger revisor.

Møteleder Kjell-Henrik Hendrichs takket forsamlingen for et ryddig møte og overlot mikrofonen til den gjenvalgte forbundslederen. Åshild Johansen takket for tilliten, fortsatte

med å takke Hendrichs for godt utført møteledelse og overrakte ham en gave.

Forbundslederen erklærte landsmøtet for hevet.

Oslo/ Trondheim

Karin Andvig, (sign.) referent
Kari Kristine Engan, (sign.) referent

Ester Heidrun Berg Solheim, (sign.)
protokollunderskriver

Synnøve Nordeng, (sign.)
protokollunderskriver

Vedlegg til landsmøteprotokollen

Forslag fra Ester:

Arbeidsprogram for 2016 - 2018

1. LSHDB skal arbeide for: Bruke FFO-systemet til å få inn gode brukarmedvirkere i tolketjenesten for å beholde døvblindes rettigheter. Økt brukarmedvirkning ved tolkebestillinger.
2. Utvikle LSHDB til å få et godt samarbeid med de andre brukerorganisasjonene innen FFO, spesielt i forhold til politiske saker av vår interesse. Dette blir stadig viktigere i arbeidet med å beholde rettigheter og goder.
2. Bruke likepersonskursene til å påvirke medlemmer til å ta modulkurs innen FFO-systemet for å bli brukarmedvirkere innen det offentlige.

Vedlegg til landsmøteprotokollen for LSHB 2016

Forslag fra Synnøve Nordeng:

1: LSHDB skal arbeide for: Økt brukerinnflytelse i tolketjenesten (ønsker istedenfor å skrive tolk-/ ledsagertjenesten) for å beholde døvblindes rettigheter (ønsker at det skal stå: å arbeide for nye rettigheter) Økt brukarmedvirkning ved tolkebestillinger.

2. Styrke og videreutvikle det gode samarbeidet med andre brukerorganisasjoner (ønsker at det står: organisasjoner av funksjonshemmede), spesielt i forhold til politiske saker av felles interesse. Dette blir stadig viktigere i arbeidet med å beholde rettigheter og goder.

3. Forslag om å opprette en egen redaksjonskomite eller utvalg til neste landsmøte.

Vedlegg signert av: Karin Andvig, Kari Engan, Synnøve Nordeng og Ester Heidrun Berg Solheim

Kraftige reaksjoner på tolkeplaner

Norges Døveforbund sier «stopp NAV», i protest mot direktoratets planer for tolketjenesten.

Av Anders B. Bisgaard, kommunikasjonsrådgiver ved NSHP.

I slutten av august startet Norges Døveforbund (NDF) en kampanje de kalte #stoppNAV, i protest mot måten Arbeids- og velferdsdirektoratet ønsker å organisere tolketjenesten på i framtida.

Bakgrunnen for protestaksjonen, er at den første gjennomgangen av tolketjenesten siden 2008 ble publisert i april i år. Utredningen er den første noensinne som er gjort av en ekstern instans. Den er utført av konsultentselskapet Agenda Kaupang, på oppdrag for Arbeids- og sosialdepartementet. Departementet skriver at «utredningen vurderer behovene for tolking fremover, hvordan teknologien kan utnyttes og hvordan forvaltningen av tjenestene kan organiseres og finansieres best mulig».

Rapporten «Helhetlig gjennomgang av tolkeområdet» kan leses her.

Rapporten er på over 100 sider, og kommer med anbefalinger til departementet for hvordan tolkeområdet bør organiseres for å være mest mulig effektivt og brukervennlig i framtida.

Agenda Kaupangs inntrykk er at brukerorganisasjoner og fagmiljøer mener at døve, hørselshemmede og døvblindes behov ivaretas på en god måte i lovverket. Men, at både døvblinde og hørselshemmede i praksis opplever begrensninger i tilgang på tolk. «Nye regler for døvblinde oppleves å innebære et tilbakeskritt når det gjelder ivaretagelse av deres behov», skriver konsultentselskapet. Ett av konsulentenes forslag, er å

samle tolketjenesten i en egen organisatorisk enhet, med eget budsjett og egen ledelse. For å la tjenesten utvikle seg på egne premisser, mener Agenda Kaupang også at en bør vurdere å organisere den utenfor NAV Hjelpemidler og tilrettelegging, hvor tjenesten ligger i dag.

Rapporten har fått blandet mottagelse i Arbeids- og velferdsdirektoratet, som nylig ga sin tilbakemelding i form av et skriv på 13 sider. Direktoratet mener, i motsetning til de eksterne konsulentene, at tolketilbudet hører hjemme i NAV Hjelpemidler og tilrettelegging. Direktoratet ønsker å utnytte «det fulle potensialet som ligger i en helhetlig tilnærming til døve og hørselshemmede» og mener at «andre tiltak» i flere tilfeller kan redusere behovet for tolk. «Et tilbud om tolk er ett av flere tiltak som kan være aktuelle når en hørselshemmet, døv eller døvblind trenger bistand rundt sitt kommunikasjonsbehov», skriver direktoratet.

«Tjenesteutvikling og bruk av teknologi for å avhjelpe funksjonshemninger er i stor utvikling».

I tilsvaret nevner direktoratet også at NAV Hjelpemidler og tilrettelegging fra 1/1-2016 overtok det samlede ansvaret for arbeidsrettede utrednings-, avklarings- og veiledningstjenester. Med andre ord tjenester som handler om å få personer som av ulike grunner har vært ute av arbeidslivet, tilbake i jobb. «I dette arbeidet, som nå implementeres i hjelpemiddelsentrene, vil den kompetansen tolkene har om tilrettelegging og muligheter for døve/hørselshemmede være av stor betydning i hjelpemiddelsentrene og i samarbeidet med NAV-kontorene. En faktor for å lykkes, er at NAV Hjelpemidler og tilretteleg-

ing benytter den samlede fagkompetansen som finnes i resultatområdet, inkludert den tolkefaglige kompetansen,» skriver Arbeids- og velferdsdirektoratet.

Reaksjonene har vært sterke, særlig på det siste punktet. Mange har gitt uttrykk for en frykt for at tolkers profesjonelle rolle ikke skal opprettholdes, men at tolkene i framtida også skal fungere som «rådgivere» for døve. 24. august gikk Norges Døveforbund (NDF) hardt ut mot Arbeids- og velferdsdirektoratet på sine nettsider: «Vi har fått dokumenter det siste døgnet som bekrefter at NAV-ledelsen i beste fall er fullstendig uvitende om premisene for tolketjenesten, men antakeligvis er mest interessert i å omdefinere den for å stå friere til å bruke tolkeressursene slik de selv ønsker – i strid med Stortingets mange vedtak rundt etablering og styrking av tolketjenesten. Med sine siste grep er de i ferd med å rasere døve og hørselshemmedes rett til å ytre seg uten innblanding fra andre. De bryter med dette FN-konvensjonen om rettighetene til personer med nedsett funksjonsevne på flere fronter.

De har ikke hørt på oss

De ser ikke tolker som et premiss for tilgjengelighet og universell utforming

De umyndiggjør døve og hørselshemmede

De presser tolkene tilbake til førprofesjonell tid, da ymse personer skulle "hjelp" døve i tillegg til å tolke dersom det ble behov for det.

De tillegger tolker kompetanse de ikke har og forrykker det profesjonelle ansvaret

De bryter med norsk politikk for å ivareta og øke statusen til norsk tegnspråk»

Dokumentene NDF viser til, er Arbeids- og velferdsdirektoratets tilba-

kemelding på Agenda Kaupangs rapport, i tillegg til et notat skrevet av representanter for fagforeningen Norsk tjenestemannslag (NTL) i NAV, fra et møte i et organ med navnet sentralt medbestemmelsesapparat (MBA).

2. september lanserte NDF kampanjen #stoppNAV på Facebook og Twitter. Her oppfordret de til publisering av meldinger med arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie og direktør i Arbeids- og velferdsdirektoratet, Sigrun Vångeng, som adressater.

6. september møttes NDF og arbeids- og velferdsdirektør Sigrun Vångeng. NDFs oppsummering er at Vångeng presiserte at tolker ikke skal være rådgivere mens de tolker, og at hun lovet å se nærmere på å forbedre brukermedvirkning. Hun ville imidlertid ikke gå med på NDFs krav om å fryse de pågående og planlagte endringene i tolketjenesten. Ifølge NDF opprettet hun også planen om at tolkene kan jobbe som «rådgivere» når de ikke tolker, og gi "bistand" rundt "døves kommunikasjonsbehov". I tillegg ønsker direktoratet fortsatt å integrere tolketjenesten tettere med NAV Hjelpemidler og tilrettelegging, stikk i strid med anbefalingene fra NDF og i Agenda Kaupangs rapport.

9. september publiserte Aftenposten et leserinnlegg signert Vångeng. Her presiserer hun at det de foreslår, er å å benytte seg av tolkers erfaring og kompetanse for å tilrettelegge for best mulig kommunikasjon. «Det har aldri vært aktuelt å blande tolk- og rådgiverrollen», skriver hun.

Forts. neste side

«Vi vil selvsagt ikke gjøre noe som bryter med grunnprinsippene for utøvelse av tolkeyrket. Brukerne kan føle seg trygge på at Navs tolker ikke benytter seg av informasjon eller deler informasjon i strid med taushetsplikten. Vi er opptatt av å opprettholde et godt tolketilbud, og at tolkene skal være like tilgjengelig for døve, hørselshemmede og døvblinde som i dag,» skriver Vågeng.

Hun vil vente på Arbeids- og sosialdepartementets behandling av rapporten fra Agenda Kaupang, samt innstillingen fra det såkalte Hjelpemiddelutvalget, som ble opprettet mot slutten av fjoråret. «I mellomtiden vil vi fortsette den konstruktive dialogen med Norges Døveforbund», skriver hun.

NDF er ikke alene om å være kritisk til Arbeids- og velferdsdirektoratet i denne saken. Tolkene har i stor grad stilt seg bak kritikken. Nasjonalt fagråd for tegnspråk og tolking deler NDFs bekymring og gir uttrykk for det i et brev til Arbeids- og velferdsdirektoratet.

«Tegnspråktolking i Norge har gjennomgått en profesjonaliseringsprosess, siden de første utdanningene ble arrangert på slutten av 1970-tallet. Denne profesjonaliseringen handlet i stor grad om å gå fra en tolkehjelp som ble gitt av mennesker med en personlig og/eller profesjonell relasjon til døve (familie av døve, døvelærere, døveprester o.l.) til en profesjonell tolketjeneste der tolken ikke har andre oppgaver enn å oversette og formidle kommunikasjon slik at døve og døvblinde på selvstendig grunnlag skal kunne leve selvstendige liv, uten mer innblanding og assistanse enn det de får fra de instansene de oppsøker. På denne måten har det vært viktig at tolkens

oppgaver begrenses seg til tolking, og ikke blandes med rådgiving, veiledning og andre hjelpetiltak. En slik ideologi preger all profesjonell tolking nasjonalt og internasjonalt – også mellom ulike talespråk», skriver fagrådet.

«Vi har ingenting imot at mennesker med tolkeutdanning tar arbeid innen tilrettelegging, funksjonsvurdering, teknologi eller andre områder innenfor NAV HOT, slik at tolkefaglig kompetanse kommer til nytte i slikt arbeid, men vi vil på det sterkeste fraråde at tolker får flere funksjoner i sitt arbeid enn å utføre tolking. Det vil være en sammenblanding av arbeidsoppgaver som går utenfor det handlingsrommet en profesjonell tolker har, og vil føre til tap av tillit blant brukerne», fortsetter Nasjonalt fagråd for tegnspråk og tolking.

Rådet ble opprettet i fjor, med representanter fra de tre høgskolene som har bachelorutdanning i tegnspråk og tolking: Høgskolen i Oslo og Akershus, Høgskolen i Sør-Trøndelag og Høgskolen i Bergen. Fagrådet består av en faglærer, en representant fra ledelsen og en student fra hver institusjon.

Også Tolkeforbundet stiller seg bak kritikken fra NDF.

– For Tolkeforbundets del er saken klar: Vi som profesjon kommer aldri til å akseptere en situasjon hvor vi skal agere uten brukers samtykke. Tolken skal forbli tolker, og vil aldri utvikle seg til verken støttekontakt eller coach, skriver Øyvind Strømmen på Tolkeforbundets nettside.

På Facebook og Twitter har mange gitt uttrykk for sin frustrasjon over direktoratet og NAV, med emneknaggen #stoppNAV:

Nav raserer tolketjenesten

Av Hilde Haualand,
Norges Døveforbunds tolkeutvalg

NAV ønsker å integrere tolker for døve, hørselshemmede og døvblinde i hjelpemiddelsentralens arbeidsmarkedstjenester og gjøre dem til såkalte rådgivere.

Forslaget er uprofesjonelt og umyndiggjørende. Det bryter med grunnprinsippet for tolkeyrkets krav om upartiskhet og taushetsplikt.

En tolk trer inn når to parter ikke deler språk, og kan aldri bli part i en dialog. Tolker arbeider med språk og har ikke rådgiverkompetanse.

Forslaget truer retten døve og hørselshemmede har til å ytre seg uten innblanding fra andre. Ved å reduse-

re tolker til et verktøy for arbeidsmarkedstjenestene, bryter NAV også med sin plikt til å fremme statusen til norsk tegnspråk.

I en rapport fra Arbeids- og sosialdepartementet rettes det sterk kritikk mot NAV. Det anbefales at tolketjenesten tas ut av hjelpemiddelområdet for å sikre god faglig ledelse av tjenesten.

Departementet skyver ansvaret fra seg ved å overlate diskusjonen om organiseringen av tolketjenesten til et NAV som nekter å lytte til brukerne, og som dermed bryter FN-konvensjonen for personer med nedsett funksjonsevne.

Å snakke diktat - Offside

Å snakke diktat

Det kan vera vanskeleg å halde styr på framandorda sjøl i fredelege tider, og ikkje å undrast på at det kan gå i surr i krigstid. To unge østfoldingar stod på vakt ved Rolvsøysundbrua på Greåker da det kom ein mann som snakka umiskjenneleg nordlending og bad om å få sleppe forbi. Ein av soldatane greip felttelefonen, ringte til fortet og sa: – Vi har en kar her, å ske vi gjøra med ham. Han snakkær diktat.

(Etter Knut Roen: Østfoldhistorier, s. 13).

Offside

Ein av dei mest kjente fotballdommarane i Østfold fekk forespørsel om å dømme ein proffkamp i England. Men han sa tvert nei. Vennene hans kunne ikkje forstå det, å seie nei til eit så ærefullt oppdrag. Dei spurte han direkte: – Nei, åssen skulle jæ greie det, æ? Jæ kan jo ente engelskt. Jæ vet ente å "offsaid" hetter engang."

(Etter Knut Roen: Østfoldhistorier, s. 53-54)

LSHDB Midt-Norge/Nordlands høsttur.

Av Tormod Prytz

Det er snart tradisjon at laget har et årlig opphold på Vauldalen fjellhotell, som ligger i Brekkebygda, 5 mil nordøst for Røros, like ved svenskegrensa.

I år tok vi dette oppholdet fra mandag 29. august til fredag 2. september.

Dessverre var vi bare elleve personer, tolker og støttemedlemmer medregnet.

Flere bør melde seg på disse arrangementene!

Jorid, hotellsjefen, møtte oss som gamle venner, med gode ord, smil og klem.

Og vi møter bare vennlighet og prima service så lenge vi er der!

Vi lever godt på kortreist, meget vel-smakende mat, og bare tre mil på den andre sida av grensa finner vi "Norska kyrkan", som er vårt navn på Systembolaget.

Jeg sier ikke mer. - Jo, forresten, en advarsel:

Tollstasjonen er nærmeste nabo til Vauldalen fjellhotell!

Så lenge Per Jostein Skjager kan være sjåfør, har vi gode muligheter til å reise både hit og dit på forskjellig handel.

En dag var vi på Røros, en annen dag var vi i Funäsdalen.

Kveldene ble brukt til sosialt samvær. Døvblinde er veldig glad i spørrebøker!

En kveld hadde vi også besøk av Rolf Engan, Kari Engans firmenning.

Han skriver bøker om folkeliv i Ålen på 1800-tallet og utvandring fra Ålen til Amerika.

Den tredje boka er snart i handelen. Han holdt et interessant foredrag for oss og leste fra bøkene sine.

Været var ikke helt på vår side denne gangen. Men ikke alle tar slikt så nøye.

En av deltakerne overrasket oss ettertrykkelig ved å ta fottur til Voldalshøgda!

Turen var nok i lengste laget, men vi hørte ingen klage!

De fire døgnene gikk altfor fort! Nå må vi nøye oss med minner og planlegging av neste tur. - Kanskje også den går til Vauldalen?

Eller kanskje flere blir med, dersom et annet sted blir valgt?

Lagets styre setter helt sikkert pris på gode ideer!

Bildet er av området rundt Vauldalen Fjellhotell

Foto: Fra Facebook

3 paralympics gull med Usher Syndrom

Rebecca Meyers

Omtalt i Rare Disease Report og er nevnt på facebookside vår av Bibbi Hagerupsen.

Rebecca ble født i Baltimore, USA den 20. november 1994. Hun begynte å svømme da hun var 6 år gammel.

Hennes beste distanser er blant annet 50m fri, 100m fri, 400m fri og 100m butterfly og 200m medley.

Sammen med tre gull og en sølv i paralympics i Rio og en sølv og en bronse i London har hun vunnet tilsammen 6 medaljer. Dette til tross for sin unge alder.

Hun har satt flere verdensrekorder i sin klasse. På 400m fri satte hun ny verdensrekord på sterke 4.19.59, og slo sin tidligere rekord med over 2 se-

kunder. De to andre gullmedaljene tok hun på 50 og 100m fri.

I intervjuet forteller hun at hun bruker CI (Cochlea implantat) og at synet er blitt dårligere. Det er som å se gjennom to sugerør. I tillegg har hun balanseproblemer og bruker ofte stokk når hun går.

Men når hun svømmer i vannet, sier hun at balansen og hørselstapet ikke påvirker svømmingen. Det hender likevel hun er borti en annen svømmer ved et uhell.

Hun har vunnet priser som beste kvinnelige svømmer med funksjonshemming.

Rebecca forteller at hun er stor fan av Michael Phelps, som er en god inspirasjonskilde. Hun har sett opp til ham i hele hennes karriere, fordi han også trener i Baltimore.

Hun beundrer hans store dedikasjon for idretten sin, med sine utallige timer i bassenget.

I artikkelen fortelles det om hvordan det innebærer å ha Usher type I, II og III.

Rebecca har sannsynligvis type II.

Omtrent 50000 mennesker i USA har Ushers Syndrom.

Det er i dag ingen behandling for denne sjeldne tilstanden.

Endelig er vi blitt hørt!! 4 års kamp er endelig over!

Av Bibbi Hagerupsen

En gledelig nyhet til alle døvblinde og kombinert syns- og hørselshemmede

– at vi endelig er blitt hørt, og at vi har vunnet vår kamp ang rettigheter for tolk/ledsager.

Dette er kopien fra Statsbudsjettet 2017, som ble lagt fram i går, torsdag 7. oktober:

Folketrygden – rett til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde

“Folketrygden gir rett til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde i situasjoner der dette er nødvendig og hensiktsmessig for å bedre funksjonsevnen i arbeidslivet eller dagliglivet. Regjeringen vil sikre at døvblinde har en reell mulighet til deltakelse i trening og fritidsaktiviteter. Det foreslås derfor å utvide retten til tolke- og ledsagerhjelp i folketrygden, slik at døvblinde kan få rett til ledsager med tolkekompetanse som kan bidra til at den døvblinde får bedret sine muligheter til å delta i fritidsaktiviteter.

Dette vil bl.a. omfatte ledsaging i forbindelse med fysisk aktivitet, handleurer, kafébesøk og kulturelle begivenheter. Det vises til nærmere omtale under kap. 605, post 01 og kap.2661, post 76.”

Gi rettighet til døvblinde

Post 76 Bedring av funksjonsevnen, hjelpemidler som tjenester Folketrygden gir rett til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde i situasjoner der dette er nødvendig og hensiktsmessig for å

bedre funksjonsevnen i arbeidslivet eller dagliglivet. Regjeringen vil sikre at døvblinde har en reell mulighet til deltakelse i trening og fritidsaktiviteter. Det foreslås derfor å utvide retten til tolke- og ledsagerhjelp i folketrygden, slik at døvblinde kan få rett til ledsager med tolkekompetanse som kan bidra til at den døvblinde får bedret sine muligheter til å delta i fritidsaktiviteter.

Dette vil bl.a. omfatte ledsaging i forbindelse med fysisk aktivitet, handleurer, kafébesøk og kulturelle begivenheter.

Det framgår i dag av rundskriv at retten til tolke- og ledsagerhjelp fra folketrygden i hovedsak er knyttet til brukerens behov for kommunikasjon med andre. Det foreslås å utvide retten til tolke- og ledsagerhjelp slik at det er tilstrekkelig med et behov for å få tolket omgivelsene og/eller kommunisere. Det skal ikke lenger stilles et absolutt vilkår om at brukeren skal kommunisere med andre personer enn tolken.

Forslaget om rundskrivet endres Etter dagens regelverk har døvblinde ikke rett til tolke- og ledsagerhjelp fra folketrygden for å dekke rene ledsageroppdrag, siden dette er et kommunalt ansvar.

Det vil derfor være nødvendig med en lovendring ved at det i folketrygdlovens § 10-8 gjøres et unntak for tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde.

Utvidelsen av folketrygdens ansvar omfatter ikke hjelp i hjemmet (egenomsorg, husstell og personlig stell) og rene transportoppdrag. Dette

skal fortsatt være et kommunalt ansvar.

Prosjektet «kommunalt ledsagertjeneste» legges ned?!?

Budsjetteffekten av tiltaket for 2017 anslås til 18,3 mill. kroner. Det foreslås å øke bevilgningen med 7,1 mill. kroner på kap. 605, post 01 og 6,2 mill. kroner på kap. 2661, post 76. I tillegg skal midlene som ble bevilget i statsbudsjettet for 2015 til en styrking av tolketjenesten for å kunne drive mer systematisk opplæring av kommunale ledsagere av døvblinde benyttes til dette formålet, jf. omtale under kap. 605, post 01.

Jeg sendte en twittermelding til arbeidsminister Anniken Hauglie, datert 6. oktober, da jeg så artikkelen fra Nettavisen: @AnnikenHauglie – er det alvorlig ment? Betyr det at arbeidet for kommunalt ledsagertjeneste er lagt ned?

Svar fra Anniken Hauglie datert 7 oktober: @BibbiHagerupsen @Nettavisen – vi endret ikke den kommunale, med bedrer den statlige – som ble strammet inn i 2012 til store protester

Jeg svarte tilbake: @Anniken Hauglie – Takk for svaret! Uansett er vi glad for å bli hørt! Alle døvblinde hopper av glede takket være deg!

Klipp fra Nettavisen: publisert 5. oktober 2016

Budsjettlekkasje:

Gir 18 millioner ekstra til døvblinde
Regjeringen vil gi døvblinde mer tolke- og ledsagerhjelp.

Jørgen Berge

Tips meg @jorgenberge

Torsdag legger finansminister Siv Jensen (Frp) fram regjeringens forslag til statsbudsjett for 2017, og lekkasjene har så langt vært mange.

Den siste lekkasjen som Nettavisen har fått fra regjeringen, viser at de foreslår å bevilge 18,3 millioner kroner ekstra til tolke- og ledsagerhjelp for døvblinde.

- Regjeringen vil sikre at døvblinde har en reell mulighet til å delta i trening- og fritidsaktiviteter. Derfor foreslår vi å utvide døvblindes rett til tolke- og ledsagerhjelp, sier arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie (H) til Nettavisen.

- Et mest mulig verdig liv
Folketrygden gir døvblinde rett til tolke- og ledsagerhjelp der dette er nødvendig, for å bedre funksjonsevnen i arbeidslivet eller dagliglivet.
I 2015 ble det brukt 35 millioner kroner til formålet, og de 18,3 millionene kommer på toppen av den summen, ifølge departementet.

- Styrkingen av døvblindes rett til tolke- og ledsagerhjelp vil bidra til at døvblinde får større muligheter til å ha en aktiv hverdag. Det handler om å legge til rette for at alle skal kunne leve et mest mulig verdig liv, sier Hauglie.

Hun forteller at utvidelsen innebærer at døvblinde kan få rett til ledsager med tolkekompetanse ved deltagelse i fritidsaktiviteter.

- Dette vil blant annet omfatte ledsaging i forbindelse med fysisk aktivitet, handleturer, kafébesøk og kulturelle begivenheter, sier hun.

LSHDBs sommertreff i Lofoten 2017

LSHDBs sommertreff i Lofoten 2017

Det blir igjen arrangert sommertreff i Lofoten 2017. Det har vært et ønske fra mange om at LSHDB igjen skulle ha sommertreff der.

Tidspunktet for sommertreffet i Svolvær i Lofoten er fra den 26. juni til den 2. juli 2017.

Det vil bli gjennomført et program som vi er vant til fra tidligere sommertreff, såsom likepersonskurs, rebusløp, utflukter og sosiale treff.

Tema for likepersonskurset er: «Å favne omgivelsene med haptisk kommunikasjon». Mange praktiske øvelser inngår i kurset.

De som ønsker å delta i sommertref-

fet må ha betalt medlemskontingent for 2016.

For de som skal ta fly lønner det seg å bestille flybillettene i god tid til Bodø. Derfra går Hurtigruten (båt) fra Bodø til Svolvær kl. 15.00. Det anbefales å ta flyet på formiddagen.

For reiseutgifter dekker LSHDB inntil kr. 2000,-.

Utover dette betaler dere selv.

Send reiseregningen til kontoret og billettene blir betalt fortløpende.

Velkommen til en spennende sommeruke i naturskjønne Lofoten.

Håper vi sees.

Hilsen LSHDB
v/ leder Åshild Johansen

Europeisk konferanse og Nordisk dag om Døvblindhet 2017

Den verdensomspennende døvblindorganisasjonen Døvblinde International (DBI) har åpnet for registrering for sin europeiske konferanse i Ålborg om døvblindhet 2017. Dato for konferansen er 5. til 8. september.

Nordisk dag

I forbindelse med konferansen vil også "Nordisk dag om Døvblindhet 2017 - inspirasjon for samarbeid" vil finne sted, det vil si 4. september.

Denne Nordiske dag om døvblindhet ønsker å inspirere til fortsatt godt samarbeid.

Her er en mulighet for deg til å dele ny forskning, kunnskapsutvikling og utveksle erfaringer med andre nor-

diske kolleger.

Innenfor døvblindhet er det lang tradisjon for å arbeide sammen nordisk.

Fordi det er relativt få mennesker som jobber innenfor døvblindeområdet i de respektive nordiske land, er det viktig å jobbe sammen for å utvikle og spre kunnskap - og vi gjør det best ved å forene krefter!

For mer informasjon og mulighet til påmelding får vi i begynnelsen av november. Hold et øye på våre nettsider og på Facebook.

Nordicwelfare.org

DBNSK, samarbeidsmøte den 7.- 9. oktober 2016

Av Åshild Johansen

Døvblindes nordiske samarbeidskomite hadde møte i Helsingborg, Sverige i dagene 7.- 9. oktober.

Kari Engan og jeg deltok i dette møtet.

Mange saker ble diskutert, og det var meget godt og konstruktivt møte. Blant annet ble det diskutert den nordiske definisjonen av døvblindhet.

Det var ønsker om samarbeid, og mye informasjon ble gitt av arbeidet om døvblindhet internasjonalt.

Fra v: Tuula fra Finland, Bjarne fra Danmark, Esko fra Finland, Amanda, Klas og Linda fra Sverige, Kari, Åshild og Randi fra Norge og Anders fra Danmark

Fyrstekake og store muffins

Kilde: Matprat.no

Fyrstekake er en saftig og god formkake som passer like godt til hverdagskaffen som til høytidelige anledninger. Bak gjerne flere kaker samtidig. Pakk kakene godt inn og legg i fryseren.

SLIK GJØR DU:

1. Rør smør og sukker hvitt. Rør inn eggeplommer og melk og sikt inn hvetemel og bakepulver. Elt deigen sammen. La den stå litt kaldt, så blir den lettere å arbeide med. Trykk 2/3 av mørdeigen i bunnen av formen og oppover langs kanten.

2. Mal mandlene og bland med melis,

stivpisket eggehvite og vin. Fyll massen i formen. Kjevle resten av deigen til en 2-3 mm tykk leiv. Skjær 1-1 1/2 cm brede striper og legg i rutemønstret over kaken. Legg en strimmel rundt kanten, slik at alle endene blir dekket.

3. Pensle deigen med sammenvispet egg, og stek i ovn ved 180-190 °C i ca. 40 minutter. La kaken stå litt i formen før den avkjøles på rist.

12 Porsjoner

Mørdeig:

175 g smør

1 1/2 dl sukker

3 stk eggeplomme

3 ss melk eller vann

6 dl hvetemel

1 1/2 ts bakepulver

Mandelmasse:

150 g mandler

150 g melis

3 stk eggehvite

ca. 2 ss hvitvin eller vann med litt rosmessens

Store Muffins

SLIK GJØR DU:

1. Rør smør og sukker forholdsvis lenge, til det er hvitt og kremaktig. Tilsett ett og ett egg og rør godt mellom hvert. Sikt sammen hvetemel og bakepulver og tilsett vekselvis med melk.

2. Fordel røren i store muffinsfor-

mer. Stek dem midt i stekeovnen ved 200 °C i 15-20 minutter. Avkjøl på rist.

3. Bland sammen melis og vann. Smør glasuren på muffins før servering.

Ha 3-4 dråper med ønsket konditorfarge i melisglasuren om du ønsker en annen farge på glasuren.

16 porsjoner:

200 g smør

2 dl sukker

4 stk egg

5 dl hvetemel

2 ts bakepulver

2 dl kefir/ kulturmilk

<p>Seland Optikk Sola AS Solakrossvegen 26 4050 SOLA Tlf. 51 69 58 90</p>	<p> ØYESENTERET JESSHEIM EST. 2011 Trondheimsveien 82 2050 JESSHEIM Tlf. 63 97 94 48</p>	<p>Bekom AS Borgenvegen 311 1923 SØRUM Tlf. 934 03 414</p>	<p>Lillesand Optikk AS Strandgata 4 4790 LILLESAND Tlf. 37 27 22 10</p>	<p>Gulv-Service Skogveien 6 2843 EINA Tlf. 911 59 606</p>	<p> Specsavers Optikk Søtvedt Optikk Bankparken 3 2211 KONGSVINGER Tlf. 62 88 29 99</p>
<p>KORENOPTIKK Kuben kjøpesenter 7100 RISSA For timebestilling 7385 1930</p>	<p>Optikk & Syn AS Storgata 40 4340 BRYNE Tlf. 51 48 80 04</p>	<p>ANONYM STØTTE</p>	<p>H. Lunde Autoverksted Hofvegen 236 2266 ARNEBERG Tlf. 62 95 32 83</p>	<p> Bulandet 6987 BULANDET Tlf. 57 73 21 44</p>	<p><small>ENTREPRENØRSKAPET</small> Johs. Granås a.s Teiealleen 7 2030 NANNESTAD Tlf. 63 99 99 10</p>
<p>Spar Nesna Skolevegen 35 8700 NESNA Tlf. 75 05 61 81</p>	<p> Sund kommune Sund Senter 5382 SKOGSVÅG Tlf. 56 32 75 00</p>	<p> KIWI mini pris Dokka Storgata 55 2870 DOKKA Tlf. 61 11 06 00</p>	<p> Specsavers Optikk Hamar Aslak Bolts gate 48 2316 HAMAR Tlf. 62 52 34 80</p>	<p> APOTEK 1 Vår kunnskap - din trygghet Skårersletta 55 1473 LØRENSKOG Tlf. 21 61 10 00</p>	<p>EGER OPTIKK Storgaten 33 4370 EGBERSUND Tlf. 51 49 07 78</p>
<p>Tannlege Tor Frost Nielsen Strandg. 19, 5013 BERGEN Tlf. 55 32 67 24</p>	<p>Johan R. Sunde AS 6037 EIDSNES Tlf. 70 19 07 03 - www.ildstedet.no</p>	<p>interoptik <i>Optiker Ramstad</i> Din leverandør av merkevarer Torg gt.21 - Sortland Tlf. 76 12 21 62</p>	<p> Sommarøy ARCTIC HOTEL TROMSØ Skipsholmvegen 22 9110 SOMMARØY Tlf. 77 66 40 00 www.sommaroy.no</p>		
<p> HØREAPPARATETS ENERGISENTER Bregnev 3, 8680 TROFORS - Tlf. 484 68 168 m.m. kl. 10-14 post@energisentret.no - www.energisentret.no Batteri og produkter til høreapparat</p>	<p> CARLSENFRTZØ Den lokale byggevarespesialisten Carlsen Fritzø Larvik Lågaveien 6, 3262 Larvik Tlf.: 33 13 23 00. Åpent: 7 - 18 (9 - 15). www.carlsenfritzoe.no</p>				

Returadresse:

LSHDB (Landsforbundet for kombinert Syns- og Hørselshemmede/Døvblinde, Skippergata 33, 0154 Oslo

LSHDB-sentralstyre 2016 - 2018

Forbundsleder: Åshild Johansen
Nestleder: Kari Kristine Engan
Styremedlemmer: Bibbi Hagerupsen
Hege Beathe Dahlen
John Sandell
Varamedlemmer: Odd Paulsen
Sissel H. Markhus

LSHDBs hjemmeside: www.lshdb.no (stadig oppdatert)